

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «АЛЕКСАХІН ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF ALEKSAKHIN v. UKRAINE)**

(Заява № 31939/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

19 липня 2012 року

ОСТАТОЧНЕ

19/10/2012

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Алексахін проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Дін Шпільманн (*Dean Spielmann*), Голова,
Марк Віллігер (*Mark Villiger*),
Карел Юнгвірт (*Karel Jungwiert*),
Енн Пауер-Форд (*Ann Power-Forde*),
Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),
Ангеліка Нуссбергер (*Angelika Nußberger*),
Андре Потоцький (*Andre Potocki*), судді,
та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 19 червня 2012 року
постановляє таке рішення, що було ухвалене у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Ця справа була розпочата за заявою (№ 31939/06), яку 11 липня 2006 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянин України пан Сергій Вікторович Алексахін (далі — заявник).

2. Заявника представляла пані Ірина Блага та пан Геннадій Токарев — юристи, які практикують у м. Харкові, Україна. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Н. Кульчицький з Міністерства юстиції України.

3. Заявник стверджував, що він зазнав жорстокого поводження з боку працівників міліції та що не було ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з таким жорстоким поводженням. Він також стверджував, що провадження у його справі, в основному те, що стосувалося працівників міліції, було надто тривалим.

4. 3 січня 2011 року заяву було комуніковано Уряду.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився у 1970 році та проживає у м. Харкові, Україна.

А. Події 14 квітня 1998 року

6. О 18 год. 14 квітня 1998 року заявник та К. були затримані працівниками міліції Х., Ко. та Л. на тролейбусній зупинці

та доставлені до відділу міліції. Х. пізніше показав, що заявник та К. були затримані через те, що вони билися з іншими чоловіками, які втекли.

7. У відділі міліції Х. наказав заявникові сісти. Потім він пристебнув заявника наручниками до металевого кільця у стіні та брызнув йому в обличчя сльозогінним газом. Потім пан Х. ударив заявника ногою у груди і наніс кілька ударів по голові, шиї та спині. Пізніше пан Х. склав письмові пояснення, як стверджувалося, від імені приватних осіб Б. та Кл., у яких зазначалося, що заявник поведився агресивно і це стало причиною його затримання. Наступного ранку заявника відпустили.

8. З 16 квітня по 19 травня 1998 року заявник лікувався у стаціонарі. Йому було діагностовано струс мозку, забої тулубу та грудної клітини, а також переломи кісток шиї.

9. 9 січня 2002 року у зв'язку з отриманими травмами заявника було визнано інвалідом третьої групи (найлегшої).

В. Кримінальне провадження щодо працівника міліції

10. У квітні 1998 року заявник подав скаргу про порушення кримінальної справи щодо Х.

11. З квітня по грудень 1998 року працівниками прокуратури були допитані різні особи. Тим часом, 5 червня 1998 року працівники міліції офіційно повідомили заявнику, що його було затримано за те, що він перебував у нетверезому стані та чіплявся до перехожих. У невизначену дату йому було також повідомлено про те, що дії працівників міліції були правомірними. У серпні 1998 року працівниками міліції була видана довідка, в якій зазначалося, що до заявника не застосовувалися заходи фізичного впливу.

12. 29 жовтня 1998 року за результатами судово-медичної експертизи було зроблено висновок, що заявник отримав травматичні набряки м'яких тканин на шиї, грудній клітині, руках, а також синці на одній руці та грудній клітині, закриту черепно-мозкову травму, струс мозку та переломи кісток в області шиї. Ушкодження були кваліфіковані як тяжкі тілесні ушкодження, що загрожували життю під час їх заподіяння. Вони могли бути завдані за обставин, наведених заявником.

13. 8 грудня 1998 року прокуратурою Держинського району м. Харкова було порушено кримінальну справу за фактом заподіяння заявнику тяжких тілесних ушкоджень.

14. 14 грудня 1998 року заявника було визнано потерпілим.

15. Судово-медична експертиза, проведена у січні 1999 року, дійшла такого ж висновку, що й експертиза від 29 жовтня 1998 року.

16. 30 березня 1999 року було порушено кримінальну справу проти Х. та об'єднано її з кримінальною справою, порушеною 8 грудня 1998 року. Х. обвинувачувався у заподіянні тяжких тілесних ушкоджень, перевищенні службових повноважень, що спричинило тяжкі наслідки, та підробці документів. Як стверджує Уряд, того ж дня заявник подав у рамках кримінального провадження цивільний позов до Х.

17. У ту ж дату було вирішено не порушувати кримінальної справи щодо Ко. та Л. Також було вирішено, що не було доказів того, що заявник та К. у якийсь спосіб чинили опір працівникам міліції.

18. У квітні 1999 року кримінальну справу щодо Х. було направлено до Держинського районного суду м. Харкова.

19. 3 травня 1999 року по вересень 2000 року було заплановано сім судових засідань, але всі вони були відкладені з різних причин (заплановане засідання припадало на державне свято, суддя брав у часть у розгляді іншої справи, «з технічних причин», подвійною неявкою Х. у засідання, неявкою потерпілого та свідків у засідання).

20. 3 вересня 2000 року по серпень 2001 року відбулося одинадцять судових засідань, а два були відкладені через хворобу судді.

21. 23 серпня 2001 року суд призначив Х. покарання у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років, яке слід вважати умовним із випробувальним строком на три роки, за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, перевищення службових повноважень та підробку документів. Х. також заборонили протягом п'яти років обіймати «певні посади» в органах Міністерства внутрішніх справ України і він мав сплатити штраф у розмірі 300 грн. Заявнику присудили 12 261,43 грн (на час події це становило приблизно 2526 євро) відшкодування матеріальної та моральної шкоди.

22. У ту саму дату суд прийняв окрему ухвалу, якою звернув увагу прокурора Держинського району м. Харкова на те, що Управління МВС України у Харківській області не розглянуло скарги заявника належним чином і свідки, Хо., Ко. та Ч. (працівники міліції) дали неправдиві свідчення у суді. Зокрема, ці свідки показали, що заявник сам бився головою об стіну, а газ і наручники застосовувалися для того, щоб приборкати його. Суд визнав ці твердження такими, що не відповідають дійсності, оскільки вони суперечили іншим доказам у справі.

23. 3 грудня 2001 року апеляційний суд Харківської області скасував вирок від 23 серпня 2001 року, встановивши, що вирок був занадто м'яким, та направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

24. 25 грудня 2001 року Держинський районний суд м. Харкова отримав справу, а на 16 квітня 2002 року було заплановано судові засідання.

25. 16 квітня 2002 року засідання не відбулося через «неявку захисника у судове засідання».

26. З квітня 2002 року по жовтень 2003 року ще шість судових засідань були відкладені, оскільки суддя або брав участь у розгляді іншої справи, або був у відпустці, або на лікарняному. Один раз судове засідання було відкладене тому, що захисник Х. не з'явився у судове засідання.

27. 15 жовтня 2003 року було підтверджено висновок попередньої судово-медичної експертизи.

28. З жовтня 2003 року по травень 2005 року відбулося сім судових засідань, чотири були відкладені через неявку свідків у судове засідання або хворобу судді чи його відпустку, а чотири засідання були відкладені за клопотанням заявника або через його неявку.

29. 10 травня 2005 року Дзержинський районний суд м. Харкова визнав Х. винним у перевищенні службових повноважень та призначив йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на три роки, але звільнив його від відбування покарання.

30. 18 жовтня 2005 року апеляційний суд Харківської області скасував це рішення та направив справу на новий розгляд до Київського районного суду м. Харкова. Апеляційний суд також прийняв три окремі ухвали. Він повідомив Раді суддів Харківської області про те, що судді Дзержинського районного суду м. Харкова затягували розгляд справи та не врахували того, що Х. також обвинувачувався у заподіянні тяжких тілесних ушкоджень. Зокрема апеляційний суд зазначив, що з 14 квітня 1999 року змінилось шість суддів і протягом періоду загальною тривалістю 4 роки у справі не проводилося жодних дій. Апеляційний суд також зазначив, що прокурор не відреагував на окрему ухвалу суду від 23 серпня 2001 року.

31. 3 липня 2006 року Київський районний суд м. Харкова призначив Х. покарання у вигляді п'яти років позбавлення волі з випробуванням строком на три роки за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, що загрожували життю під час їх заподіяння, та перевищення службових повноважень. Х. також було заборонено протягом трьох років обіймати посади, пов'язані з виконанням функцій представника влади. Від відповідальності за обвинуваченням у підробці документів заявника було звільнено у зв'язку зі спливом строку давності. Суд зазначив, що Х. частково відшкодував завдану ним шкоду і не вчинив нових злочинів. В якості додаткової пом'якшуючої обставини суд зазначив, що Х. виховував неповнолітнього сина свого напарника та мав на утриманні матір похилого віку. Позовні вимоги заявника щодо відшкодування шкоди було залишено без розгляду, оскільки «остаточні позовні вимоги заявника будуть уточнюватись». Заявник не оскаржив цей вирок.

С. Цивільне провадження

32. У березні 2007 року заявник подав до Головного Управління Міністерства внутрішніх справ України в Харківській області та Державного казначейства України цивільний позов, вимагаючи виплати 121 599 грн відшкодування моральної шкоди та 1052,87 грн відшкодування матеріальної шкоди.

33. 2 квітня 2008 року Київський районний суд м. Харкова відмовив заявнику у задоволенні позову.

34. 24 червня 2008 року апеляційний суд Харківської області скасував це рішення та направив справу на новий розгляд.

35. 25 березня 2009 року Верховний Суд скасував рішення від 24 червня 2008 року та направив справу на новий розгляд до апеляційного суду.

36. 11 червня 2009 року апеляційний суд Харківської області скасував рішення від 2 квітня 2008 року та присудив заявнику 80 000 грн (на час події це становило приблизно 7600 євро) відшкодування моральної шкоди та 1052,87 грн відшкодування матеріальної шкоди.

37. 16 серпня 2010 року Верховний Суд України відхилив касаційні скарги сторін провадження.

38. До 28 січня 2011 року рішення від 11 червня 2009 року було виконано у повному обсязі.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

39. У статті 101 Кримінального кодексу України, у редакції, чинній на час подій, передбачається таке:

Стаття 101. Умисне тяжке тілесне ушкодження

«1. Умисне тяжке тілесне ушкодження, тобто умисне тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, або таке, що спричинило втрату будь-якого органу або втрату його функцій, душевну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний з стійкою втратою працездатності не менше ніж на одну третину, або перервання вагітності чи непоправне знівечення обличчя, карається позбавленням волі на строк від двох до восьми років...

2. Умисне тяжке тілесне ушкодження, вчинене способом, що має характер мучення або мордування, ... карається позбавленням волі на строк від трьох до десяти років».

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 3 КОНВЕНЦІЇ

40. Заявник скаржився на те, що його було піддано невинуватому застосуванню сили, що прирівнювалося до катувань, а також принизливому поводженню, що суперечить статті 3 Конвенції, оскільки працівник міліції знущався з нього та вимагав, щоб той визнав себе винним. Він також посилався на статтю 13 Конвенції, стверджуючи, що державні органи понад сім років не робили нічого для захисту його прав.

41. Суд, будучи головним у наданні юридичної кваліфікації фактам справи, вирішує, що вищезазначені скарги мають розглядатися виключно за статтею 3 Конвенції у її матеріальному та процесуальному аспектах (див., *mutatis mutandis*, рішення у справах «Полонський проти Росії» (*Polonskiy v. Russia*), заява № 30033/05, пп.126–127, від 19 березня 2009 року, та «Ільхан проти Туреччини» (*Ilhan v. Turkey*) [ВП], заява № 22277/93, пп. 89–93, ECHR 2000-VII), яка передбачає таке:

Стаття 3

«Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню».

А. Прийнятність

42. Уряд стверджував, що заявник більше не може вимагати визнання свого статусу потерпілого від порушення статті 3 Конвенції, оскільки працівник міліції, який жорстоко поведився з ним, був покараний, а заявник не оскаржив вирок від 3 липня 2006 року. Заявник також отримав належне відшкодування.

43. Заявник стверджував, що м'який вирок щодо Х. та мала сума присудженого відшкодування не були належною реакцією на негативні наслідки, яких він зазнав в результаті жорстокого поводження.

44. Відповідні принципи щодо того, чи може заявник продовжувати вимагати визнання його статусу потерпілого від стверджуваного порушення статті 3 Конвенції, викладені в рішенні у справі «Гефген проти Німеччини» (*Gafgen v. Germany*, [ВП], заява № 22978/05, пп. 115–119, ECHR 2010).

45. Суд вважає, що заперечення Уряду тісно пов'язані зі скаргою заявника на неадекватність відшкодування, яке він отримав за порушення його конвенційних прав. За цих обставин він об'єднує розгляд заперечення із розглядом скарги заявника по суті (див. рішення від 24 липня 2008 року у справі «Володимир Романов проти Росії» (*Vladimir Romanov v. Russia*), заява № 41461/02, п. 53).

46. Суд також зазначає, що скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Він також

зазначає, що вони не є неприйнятним з будь-яких інших підстав. Тому вони повинні бути визнані прийнятними.

В. Суть

1. Доводи сторін

47. Заявник зазначив, що Уряд визнав факт жорстокого поводження з ним. Він стверджував, що не втратив статусу потерпілого, та повторив свої доводи про те, що не було ефективного розслідування за його скаргами.

48. Уряд стверджував, що факт побиття заявника було визнано на національному рівні і що він отримав належне відшкодування.

2. Юридична кваліфікація поводження

49. Як Суд вже неодноразово постановляв, стаття 3 Конвенції є втіленням основних цінностей демократичного суспільства. Вона категорично забороняє катування або нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження або покарання. При визначенні того, чи певна форма жорстокого поводження має кваліфікуватися як катування, слід брати до уваги розрізнення, що міститься у статті 3, між цим поняттям та нелюдським або таким, що принижує людську гідність, поводженням. Вважається, що завданням Конвенції є те, щоб за допомогою такого розрізнення надати особливої ганебності умисному нелюдському поводженню, що спричиняє дуже тяжкі та жорстокі страждання (див. рішення у справах «Ірландія проти Сполученого Королівства» (*Ireland v. the United Kingdom*), від 18 січня 1978 року, п. 167, Series A № 25, «Аксой проти Туреччини» (*Aksoy v. Turkey*), від 18 грудня 1996 року, п. 63, Reports of Judgments and Decisions 1996-VI, та «Сельмуні проти Франції» (*Selmouni v. France*) [ВП], заява № 25803/94, п. 96, ECHR 1999-V).

50. Окрім жорстокості поводження ознакою катування є також наявність мети такого поводження, як це встановлено у Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Так стаття 1 цієї Конвенції визначає катування як умисне заподіяння сильного болю або страждання, щоб *inter alia* отримати відомості, покарати або залякати (див. рішення у справі «Аккоч проти Туреччини» (*Akkoc v. Turkey*), заяви №№ 22947/93 та 22948/93, п. 115, ECHR 2000?X).

51. Суд зазначає, що у цій справі національні суди встановили, що заявник зазнав тяжких тілесних ушкоджень, що загрожували його життю під час їх заподіяння. Жорстоке поводження полягало у застосуванні сльозогінного газу, ударі ногою та низці ударів.

У результаті такого поводження заявник зазнав сильного болю та став інвалідом.

52. Суд також зазначає, що немає доказів того, що поведінка заявника вимагала застосування сили, не кажучи вже про настільки жорстокі дії. За таких обставин це дуже жорстоке поводження беззаперечно було націлене на залякування та приниження заявника, та, можливо, сприяння отриманню зізнання, оскільки згідно з поясненнями Х. він вважав, що заявник брав участь у бійці, а отже, міг вчинити злочин.

53. Ці елементи є достатніми для Суду, щоб дійти висновку про те, що заявника було піддано катуванню всупереч статті 3 Конвенції (див. рішення від 16 лютого 2012 року у справі «Савін проти України» (*Savin v. Ukraine*), заява № 34725/08, пп. 59–63).

3. Ефективність провадження

54. Відповідно до усталеної практики Суду у випадках, коли особа висуває небезпідставну скаргу на жорстоке поводження з боку представників держави, що порушує статтю 3 Конвенції, обов'язком національних органів є проведення «ефективного офіційного розслідування», спроможного встановити факти та виявити і покарати винних. В іншому випадку загальна юридична заборона катувань та нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження та покарання була б, незважаючи на основоположну важливість, неефективною на практиці, та у деяких випадках представникам держави було б можливо фактично безкарно порушувати права тих, хто знаходиться під їхнім контролем (див. рішення у справі «Ассенов та інші проти Болгарії» (*Assenov and Others v. Bulgaria*), від 28 жовтня 1998 року, п. 102, Reports 1998-VIII, та «Лабіта проти Італії» (*Labita v. Italy*) [ВП], заява № 26772/95, п. 131, ECHR 2000-IV).

55. Мінімальні стандарти ефективності, встановлені практикою Суду, включають в себе вимоги того, що розслідування має бути незалежним, безстороннім та бути предметом уваги з боку громадськості, і при цьому компетентні органи повинні діяти зі зразковою сумлінністю та оперативністю (див., наприклад, рішення у справі «Менешева проти Росії» (*Menesheva v. Russia*), заява № 59261/00, п. 67, ECHR 2006-III).

56. Процесуальні вимоги статті 3 Конвенції не обмежуються етапом попереднього розслідування, коли, як у цій справі, розслідування веде до розгляду справи в національних судах. Провадження в цілому, включаючи етап судового розгляду, має відповідати вимогам щодо заборони певного поводження, закріпленим у статті 3 Конвенції. Це означає, що національні органи судової влади у жодному разі не повинні допускати, щоб заподіяння фізичних або психічних

страждань лишалося непокараним. Це є надзвичайно важливим для підтримання громадської впевненості в дотриманні принципу верховенства права та попередженні будь-яких ознак змови або поблажливості до незаконних дій (див. рішення у справі «Оккалі проти Туреччини» (*Okkal? v. Turkey*), заява № 52067/99, п. 65, ECHR 2006-XII (витяги)).

57. Суд відзначає, що кримінальну справу щодо працівника міліції було порушено через рік після того, як відбулися події, про які йдеться. Це провадження тривало понад сім років і його тривалість була істотно подовжена, як про це окремо зазначали національні суди (див. пункт 30). Хоча воно закінчилося засудженням працівника міліції, Суд зазначає, що вирок від 3 липня 2006 року є майже ідентичним вироку від 23 серпня 2001 року, який було скасовано судом вищої інстанції як надто м'який. За таких обставин Суд не впевнений у тому, що після понад семи років судового розгляду та двох повернень справи на новий розгляд заявник знов мав би оскаржувати вирок від 3 липня 2006 року, як стверджував Уряд.

58. Суд також повторює, що, коли представник держави обвинувачується у вчиненні злочину, пов'язаного з катуванням або жорстоким поведінням, кримінальне провадження та винесення вироку не повинні здійснюватися поза межами строку давності, а амністія чи помилування при цьому не допускаються (див. рішення від 2 листопада 2004 року у справі «Абдюльсамет Яман проти Туреччини» (*Abdulsamet Yaman v. Turkey*), заява № 32446/96, п. 55). Хоча у цій справі працівника міліції було засуджено, Суд знову зазначає, що остаточний вирок від 3 липня 2006 року є майже ідентичним вироку від 23 серпня 2001 року (яким Х. було засуджено до покарання у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років, яке слід вважати умовним з випробувальним строком), скасованому судом вищої інстанції як надто м'який. Покаравши працівника міліції за допомогою м'якого вироку, що не передбачає покарання у вигляді позбавлення волі, більш ніж через вісім років після вчинення ним протиправного діяння, насправді держава сприяла виникненню у працівника міліції «відчуття безкарності», замість того, щоб продемонструвати йому, як вона мала б це зробити, що таким діям у жодному випадку не потуратимуть (див. подібне обґрунтування у вищенаведених рішеннях у справах «Гефген проти Німеччини» (*Gafgen v. Germany*), пп. 123 та 124, та «Оккалі проти Туреччини» (*Okkal? c. Turkey*), пп. 73–75). За таких обставин Суд не впевнений у тому, що покарання працівника міліції було адекватним.

59. Беручи до уваги вищевикладене, Суд вважає, що державні органи не провели ефективного розслідування у кримінальній справі за скаргами заявника щодо жорстокого поведіння.

4. Адекватність відшкодування

60. Суд повторює, що у випадку порушення статті 2 або 3 Конвенції відшкодування матеріальної та моральної шкоди, що випливає з порушення, має бути в принципі доступним як один із засобів юридичного захисту (див. рішення у справі «*Z та інші проти Сполученого Королівства*» (*Z and Others v. the United Kingdom*) [ВП], заява № 29392/95, п. 109, ECHR 2001-V), хоча у випадках навмисного жорстокого поведіння порушення статті 2 або 3 не може бути виправлене самим лише присудженням потерпілому відшкодування. У цій справі заявнику було присуджено приблизно 7600 євро відшкодування моральної шкоди, які мала сплатити держава. Суд зазначає, що ця сума є значно нижчою, ніж сума, які зазвичай присуджується у подібних справах, порушених проти України (див. рішення від 21 липня 2011 року у справі «*Коробов проти України*» (*Korobov v. Ukraine*), заява № 39598/03, п. 99, та вищенаведене рішення у справі «*Савін проти України*» (*Savin v. Ukraine*), п. 90).

5. Висновки

61. Попередніх міркувань достатньо для того, щоб дозволити Суду дійти висновку про те, що заявник досі може вимагати визнання його статусу потерпілого від порушення статті 3 Конвенції. Тому він відхиляє попереднє заперечення Уряду з цього питання.

62. З огляду на викладене вище Суд вважає, що було порушення статті 3 Конвенції у її матеріальному та процесуальному аспектах.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

63. Заявник скаржився на тривалість провадження у його справі. Він посилався на пункт 1 статті 6 Конвенції, у відповідній частині якого зазначається таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...».

64. Суд зазначає, що ця скарга пов'язана з тією, що розглядалася вище, і тому повинна бути так само визнана прийнятною.

65. Беручи до уваги висновки за статтею 3 Конвенції (див. пункти 57 та 62 вище), Суд вважає, що немає необхідності розглядати, чи було у цій справі порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

66. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

67. Заявник вимагав 40 000 євро відшкодування моральної шкоди.

68. Уряд вважав цю суму надмірною.

69. Суд, враховуючи суми, присуджені заявнику національними судами, та здійснюючи оцінку на засадах справедливості, присуджує заявнику 20 000 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

70. Заявник також вимагав 4144 євро компенсації судових та інших витрат, понесених у ході провадження у Суді. До цієї суми включено 3850 євро на оплату послуг адвоката заявника, 206 євро — на «адміністративні витрати» та 88 євро — на поштові витрати, понесені у 2006–2011 рр.

71. Уряд зазначив, що ця справа не є складною і не потребує обсягів адвокатської роботи, про які заявив заявник. Більш того, Уряд вважав, що компенсація «адміністративних витрат» та поштових витрат, що вимагалася заявником, була надмірною.

72. Згідно з практикою Суду заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи усі наявні у нього документи та вищезазначені критерії, Суд вважає за належне присудити 4144 євро компенсації витрат, понесених у ході провадження у Суді.

С. Пеня

73. Суд вважає за належне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* приєднати до розгляду заяви по суті питання статусу потерпілого заявника щодо стверджуваного порушення статті 3

Конвенції та постановляє, що він все ще може претендувати на статус потерпілого за статтею 34 Конвенції.

2. *Оголошує* заяву прийнятною.

3. *Постановляє*, що заявника було піддано катуванню на порушення статті 3 Конвенції.

4. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з відсутністю ефективного розслідування скарг заявника про катування його працівниками міліції.

5. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

6. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців від дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику наступні суми, що мають бути конвертовані в українські гривні за курсом на день здійснення платежу, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись:

(i) 20 000 євро (двадцять тисяч євро) відшкодування моральної шкоди;

(ii) 4144 євро (чотири тисячі сто сорок чотири євро) компенсації судових витрат;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 19 липня 2012 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Дін ШПІЛЬМАНН
(*Dean Spielmann*)
Голова